

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто сутність управління фінансовою діяльністю підприємства в широкому і вузькому розумінні. Висвітлено основні аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства в сучасних умовах господарювання. Наведено основні рекомендації щодо покращення управління фінансовою діяльністю підприємства.

Ключові слова: фінансова діяльність, ліквідність, інвестиції, капітал, фінансовий аналіз

Abstract

The essence of managing the financial activities of the enterprise in a broad and narrow sense is considered. The main aspects of managing the financial activities of the enterprise in modern economic conditions are covered. The main recommendations for improving the management of the company's financial activities are given.

Keywords: financial activity, liquidity, investments, capital, financial analysis

Управління фінансовою діяльністю підприємства в сучасних умовах господарювання є складним і багатограним процесом, що охоплює різні аспекти фінансового менеджменту, включаючи планування, контроль, аналіз та прийняття рішень щодо фінансових ресурсів.

Проблеми управління фінансовою діяльністю підприємства були розглянуті багатьма вітчизняними науковцями, такими як Г. Заболотний, Л. Пронько, О. Самборська, І. Фурман, І. Салькова, А. Римар та іншими. Визначення та трактування понять «фінансова діяльність підприємства» та «управління фінансовою діяльністю підприємства» висвітлювалися у працях таких учених, як В. Прохоров, В. Чобіток, І. Зайцева, О. Терещенко, Г. Крамаренко, О. Чорна та багатьох інших. Незважаючи на значний внесок цих досліджень, питання управління фінансовою діяльністю підприємства залишається досить відкритим.

Управління фінансовою діяльністю підприємства можна розглядати як в широкому так і вузькому розумінні. У широкому розумінні управління фінансовою діяльністю підприємства включає всі аспекти фінансового менеджменту, необхідні для забезпечення ефективної роботи і стабільного розвитку компанії. Це багатограний процес, який охоплює такі ключові напрямки як: фінансове планування, яке включає розробку довгострокових і короткострокових фінансових стратегій та планів, прогнозування фінансових результатів, складання бюджетів; залучення капіталу, а саме пошук джерел фінансування (власний, позичковий капітал, інвестиції); інвестиційний аналіз, а саме оцінка ефективності інвестиційних проектів, управління інвестиційними портфелями, аналіз ризиків інвестицій; фінансовий контроль, який включає моніторинг і аналіз фінансових показників; управління ризиками, а саме ідентифікація фінансових ризиків, розробка стратегій їх мінімізації, захист активів компанії від можливих фінансових втрат; управління ліквідністю та фінансова звітність і аналіз.

Управління фінансовою діяльністю у вузькому розумінні фокусується на конкретних аспектах фінансового менеджменту, які мають особливу важливість для досягнення поточних і стратегічних цілей компанії. Це може включати: бюджетування, яке включає створення та контроль за виконанням бюджету підприємства, а саме планування доходів і витрат на визначений період часу, контроль за виконанням бюджету, аналіз відхилень; фінансовий аналіз (аналіз фінансових показників компанії, ліквідності, рентабельності, платоспроможності та ін.); контроль витрат, яке включає управління і оптимізацію витрат; управління дебіторською та кредиторською заборгованістю; управління грошовими потоками компанії, підтримання належного рівня ліквідності, оптимізація руху грошових коштів. Управління фінансовою діяльністю підприємства у широкому розумінні охоплює весь спектр фінансового менеджменту, спрямованого на забезпечення стабільного розвитку та ефективної

діяльності компанії. У вузькому розумінні цей процес фокусується на конкретних фінансових аспектах, які мають ключове значення для досягнення фінансових і стратегічних цілей компанії.

Основні аспекти управління фінансовою діяльністю в сучасних умовах господарювання наведені на рис. 1

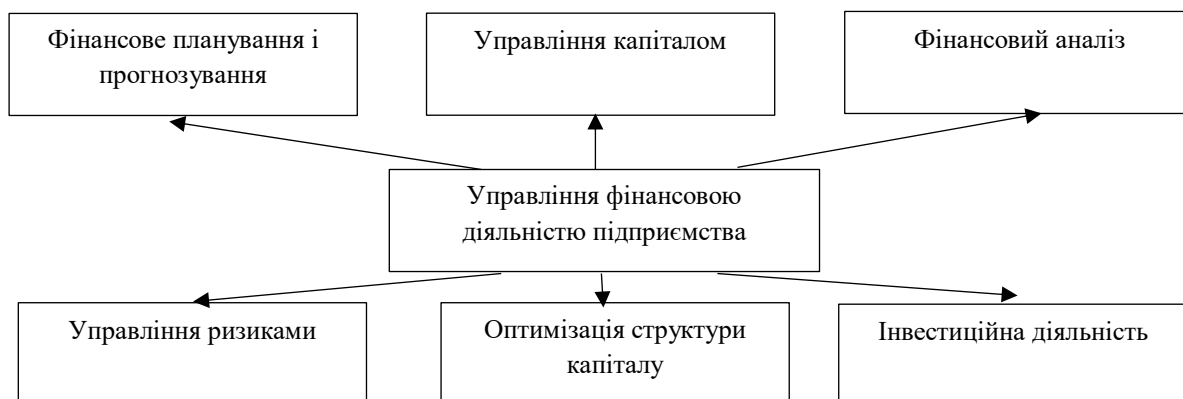

Рис. 1. Основні аспекти управління фінансовою діяльністю на підприємстві.

Розглянемо основні аспекти управління фінансовою діяльністю на підприємстві в сучасних умовах господарювання більш детально. Фінансове планування включає розробку бюджетів та фінансових прогнозів, що дозволяє підприємству ефективно розподіляти ресурси і забезпечувати стійкий фінансовий стан. Прогнозування допомагає передбачити майбутні фінансові потреби та визначити оптимальні джерела фінансування. Ефективне управління капіталом включає в себе контроль за рухом оборотного капіталу, оптимізацію структури активів і пасивів, а також управління дебіторською і кредиторською заборгованістю. Це допомагає забезпечити достатній рівень ліквідності та фінансової стабільності підприємства. Фінансовий аналіз полягає у вивченні фінансових звітів підприємства для оцінки його фінансового стану та ефективності діяльності. Основні методи фінансового аналізу включають горизонтальний і вертикальний аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів, аналіз грошових потоків тощо. Сучасні умови господарювання характеризуються високим рівнем невизначеності та ризику. Управління фінансовими ризиками передбачає ідентифікацію потенційних ризиків, їх оцінку та розробку заходів щодо їх мінімізації або усунення. Це включає страхування ризиків, хеджування, диверсифікацію інвестицій та інші методи. Підприємства повинні знаходити оптимальний баланс між власним і позиковим капіталом для забезпечення фінансової стійкості та максимізації вартості підприємства. Це вимагає ретельного аналізу вартості капіталу, рівня заборгованості та впливу на рентабельність. Прийняття інвестиційних рішень є ключовим аспектом фінансового управління. Воно включає оцінку інвестиційних проєктів, аналіз їх рентабельності та ризиків, а також визначення джерел фінансування. Важливо враховувати не лише фінансові, але й стратегічні аспекти інвестиційної діяльності. В сучасних умовах господарювання підприємства стикаються з низкою викликів, таких як глобалізація, зміни в законодавстві, нестабільність фінансових ринків, інноваційний розвиток та технологічні зміни. Це вимагає від фінансових менеджерів гнучкості, здатності швидко адаптуватися до нових умов і ефективно використовувати сучасні фінансові інструменти та технології.

Покращення управління фінансовою діяльністю підприємства в сучасних умовах господарювання може бути досягнуто через реалізацію кількох ключових напрямків:

1. Вдосконалення фінансового планування та аналізу. Розробка детальних довгострокових та короткострокових фінансових планів. Це передбачає прогнозування грошових потоків, складання бюджетів, визначення фінансових цілей та розробку стратегій їх досягнення. Регулярний аналіз фінансових звітів та показників для виявлення проблемних областей і прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Використання сучасних аналітичних інструментів для оцінки ліквідності, рентабельності, платоспроможності тощо.

2. Оптимізація управління грошовими потоками. Забезпечення необхідного рівня ліквідності для виконання поточних фінансових зобов'язань. Впровадження ефективних методів управління

оборотним капіталом. Застосування сучасних інструментів казначейського управління для оптимізації руху грошових коштів і зниження витрат на фінансування.

3. Розвиток системи внутрішнього контролю та аудиту. Розробка і впровадження системи внутрішнього контролю для забезпечення точності і достовірності фінансової інформації, запобігання шахрайству і неефективному використанню ресурсів. Регулярне проведення внутрішніх аудитів для оцінки ефективності систем управління та контролю, виявлення слабких місць і надання рекомендацій щодо їх усунення.

4. Управління ризиками. Виявлення і оцінка фінансових ризиків, які можуть впливати на діяльність підприємства. Розробка і впровадження стратегій та заходів щодо мінімізації виявлених ризиків. Використання страхових інструментів та хеджування для захисту від фінансових втрат.

5. Вдосконалення системи бюджетування. Створення системи бюджетування, яка дозволяє контролювати і оптимізувати витрати підприємства. Впровадження бюджетів для окремих підрозділів і проектів. Моніторинг виконання бюджету, аналіз відхилень і внесення корективів у фінансові плани.

6. Використання сучасних інформаційних технологій. Впровадження сучасних інформаційних систем та програмного забезпечення для автоматизації фінансових операцій, звітності, аналітики та управління ризиками. Використання великих даних і сучасних аналітичних інструментів для прогнозування фінансових показників, виявлення трендів і прийняття більш обґрунтованих рішень.

7. Інвестиційна політика. Проведення ретельного аналізу інвестиційних проектів, оцінка їхньої рентабельності та ризиків. Розподіл інвестиційних коштів між різними проектами та активами для зниження ризиків і підвищення стабільності доходів.

8. Підвищення кваліфікації фінансового персоналу. Постійне підвищення кваліфікації фінансових спеціалістів через навчання, семінари, курси та участь у професійних заходах. Заохочення фінансового персоналу до отримання професійних сертифікатів, таких як CPA, CFA, ACCA, для підвищення їхнього професійного рівня.

Висновки

Покращення управління фінансовою діяльністю підприємства потребує комплексного підходу, який включає вдосконалення фінансового планування, управління грошовими потоками, внутрішнього контролю, ризиків, бюджетування, використання сучасних інформаційних технологій, інвестиційної політики та підвищення кваліфікації персоналу. Реалізація цих напрямків допоможе підприємствам підвищити ефективність управління фінансами, знизити витрати та покращити фінансові результати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Головін О. В., Колобердянюк І. І., Теоретичні засади управління фінансовою діяльністю підприємства. Формування овітної парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні : зб. матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні», м. Херсон, 10 грудня 2020 р. Херсон : ХНТУ, 2020. С. 276-278.

2. Салькова І. Ю., Римар А. Ю. Основи забезпечення фінансової безпеки. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 20. URL: <http://globalnational.in.ua/archive/20-2017/180.pdf>.

3. Прохорова В.В. Потенціал підприємства: формування, управління та розвиток. Харків : НТМТ, 2013. 34 с

Ратушняк Ольга Георгіївна – к.т.н., доцент кафедри економіка підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: ogratushnyak@gmail.com.

Швец Дмитро Сергійович – студент групи МВКД-20б, факультет менеджменту і інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: Shvets20152016@gmail.com

Ратушняк Денис Андрійович – Product manager, компанія JatApp, Київ, e-mail: denysratushnyak@gmail.com

Olga Georgievna Ratushnyak - Ph.D., Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management of the Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ogratushnyak@gmail.com.

Shvets Dmytro Serhiyovych - student of the MVKD-20b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: Shvets20152016@gmail.com

Denys Andriyovych Ratushnyak – Product manager, JatApp company, Kyiv, e-mail: denysratushnyak@gmail.com